

Vuurdoorn (*Pyracantha coccinea* Roem.)

Waarom soms zo geliefd bij de mussen?

Waarom pikken de mussen zo graag van de gele krokussen in mijn tuin en laten die in het plantsoen met rust? Waarom eten ze van de vruchten van de vuurdoorn, die tegen de achtergevel van mijn huis staat, nog voordat ze rijp zijn, en doen dat niet bij de vele vuurdoorns elders in de buurt? Ligt dat aan de grondsoort? Of aan het type plant? Wie het weet mag het zeggen!

En de vuurdoorn is nog wel zo mooi in het najaar wanneer hij als het ware overdekt is met helderrode vruchten. De bloesem mag er trouwens ook zijn, maar in de bloeitijd, mei juni, is er ook zo veel anders te zien. Ook zonder vruchten en zonder bloemen is de struik zeer decoratief, en wel door de glanzend groene bladeren, die het gehele jaar aan de plant blijven. Veeleisend is de vuurdoorn niet, wat zijn groeiomstandigheden betreft, toch komt hij op een zonnige plaats het meest tot zijn recht. Ongetwijfeld zal de plant dáárom en om de grote sierwaarde zoveel gebruikt worden voor de tuin, en dan meestal tegen een muur of iets dergelijks.

Door Clusius naar ons land gebracht

De vuurdoorn behoort tot de rozenfamilie (*Rosáceae*). Het geslacht *Pyracantha* telt ongeveer acht soorten. De hier veel in tuinen toegepaste soort *Pyracantha coccinea* heeft zijn oorsprong liggen in Zuid-Europa en West-Azië. De andere soorten komen hoofdzakelijk voor in Oost-Azië, met de grootste concentratie in Zuid-West-China.

Pyracantha coccinea is hier al geruime tijd in cultuur. Aan het eind van de 16e eeuw werd de plant door Clusius naar ons land gebracht. Hij is goed bestand tegen ons klimaat. Als de struik vrij staat kan hij een hoogte van circa twee meter bereiken. Langs een muur geleid wordt hij veel hoger. Wie zich wel eens bezig heeft gehouden met het snoeien van de vuurdoorn weet als geen ander hoe scherp de doorns zijn, die zich aan de takken bevinden. Ze zijn rood van kleur. Daaraan heeft het geslacht zijn naam te danken. *Pyracantha* is een latinisering van de oude Griekse plantenaam purakantha; afgeleid van het Griekse pur (puros) = vuur en akantha = doorn.

De bladeren zijn glanzend groen en hebben een korte steel. De bloei valt in de maanden mei en juni. De bloemen zijn circa 8 mm groot en staan in grote

samengestelde tuilen. Met elkaar vormen ze een grote deken van bloemen. Voor insecten is zo'n groot oppervlak gunstig om zich op afstand te kunnen oriënteren. De bloemen hebben een komvormige bloembodem, waarin vijf vruchtbladen staan. Ze zijn met de rugzijde voor een deel met de bloembodem vergroeid. De meeldraden, twintig in getal, staan op de rand van de bloembodem. De witte kroonbladen staan in een plat vlak wijd uiteen.

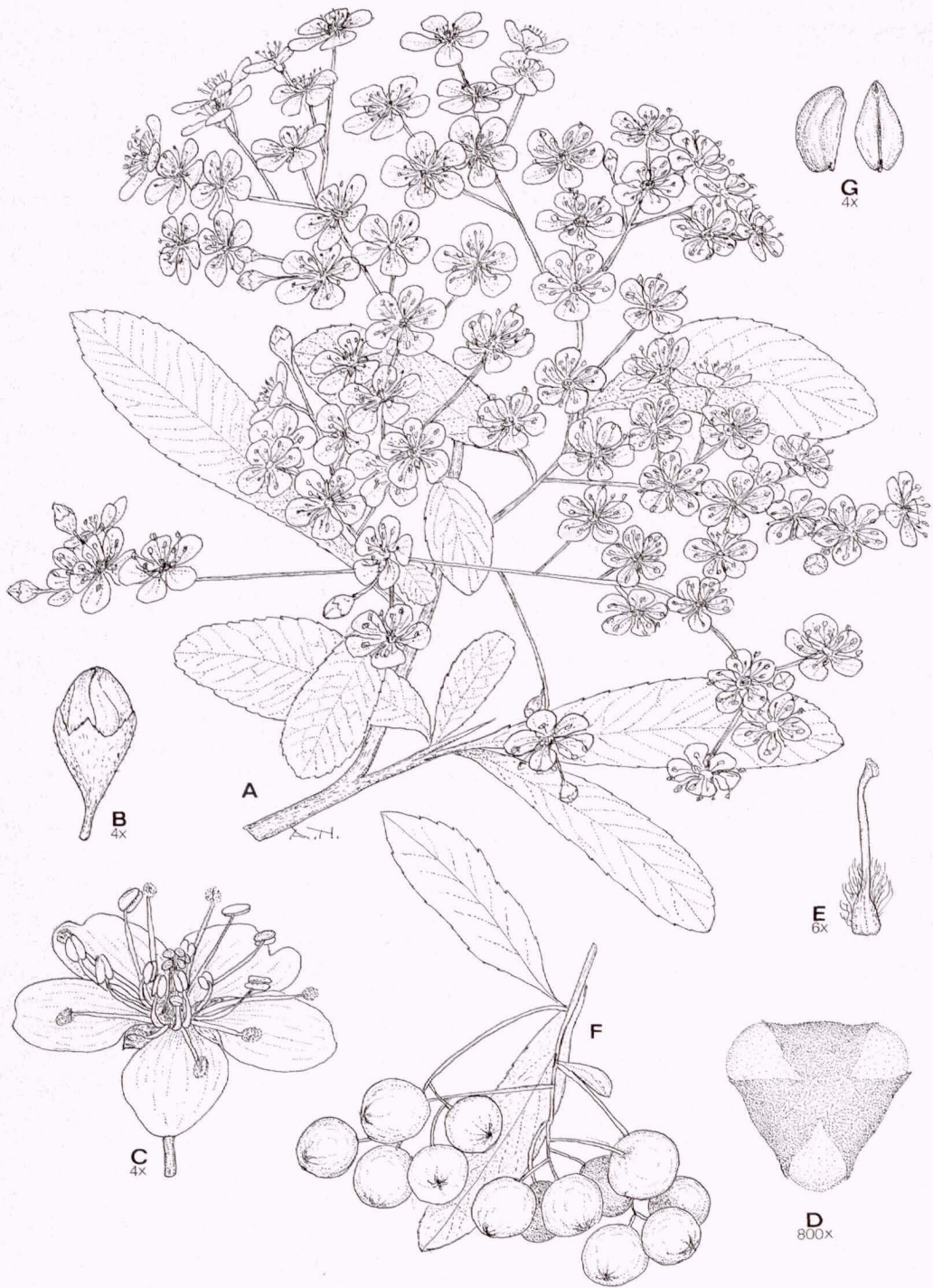
Bijen goede bestuivers

Het onderste deel van de bloembodem wordt geheel afgesloten door een dichte beharing die op het vruchtbeginsel staat. De haren geven een mooie bescherming aan de nectar die op de binnenwand van de bodem vrijkomt. Dat bijen in hoge mate een bijdrage leveren aan de bestuiving is te zien aan de grote hoeveelheid stuifmeelkorrels, die tijdens het bloemenbezoek in de beharing van de bij zit.

Na bestuiving groeit de bloembodem verder uit tot een helderrode schijnvrucht. Daarbinnen komen vijf nootjes tot ontwikkeling. Spreeuwen eten de vruchten voor het vruchtvlees. De mussen is het te doen om de zaden. Soms een beetje te vroeg!

Bijen zijn goede bestuivers voor de vuurdoorn

Vuurdoorn (*Pyracantha coccinea* Roem.)

A tak met bladeren en bloeiwijze; B bloemknop; C bloem; D stuifmeelkorrel (polair); E stamper; F schijnvruchten; G root.